

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 59 0 Пс 028285 22 Рев
Бања Лука, 13.5.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Типе, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Фонд Б.Д. Б и Х., кога заступа Правобранилаштво Б.Д. Б и Х, против тужене Б.б. а.д. Б. у стечају, коју заступа В.Р., запослен код тужене, ради утврђења, вриједност спора 19.769.806,72 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 59 0 Пс 028285 21 Пж од 11.11.2021. године, на сједници одржаној 13.5.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се дјелимично усваја, пресуда Вишег привредног суда у Бањој Луци број 59 0 Пс 028285 21 Пж од 11.11.2021. године укида у дијелу којим су жалбе тужитеља и туженог одбијене и потврђена пресуда Окружног привредног суда у Бијељини број 59 0 Пс 028285 17 Пс 2 од 14.5.2021. године, у дијелу одлуке о трошковима поступка (став 3. изреке) и у дијелу одлуке о трошковима жалбеног поступка (став 4. и 5. изреке) и предмет се у том дијелу враћа истом суду на поновно суђење.

У осталом дијелу ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бијељини број 59 0 Пс 028285 17 Пс 2 од 14.5.2021. године, утврђено је да је основано потраживање тужитеља пријављено у стечајном поступку који се води над имовином тужене у износу од 5.655.642,98 КМ, што представља законску затезну камату на износ признатог потраживања у износу од 14.784.506,60 КМ, за период од 23.12.2014. године до 24.1.2017. године и да је основано потраживање у износу од 10.000,00 КМ, на име плаћене таксе за пријаву потраживања у стечајном поступку, а одбијен је захтјев за изузимање из стечајне масе тужене износа од 14.104.163,74 КМ и обавезана је тужена да тужитељу накнади трошкове поступка у износу од 68.656,75 КМ, а преко овог износа захтјев за трошкове поступка је одбијен.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 59 0 Пс 028285 21 Пж од 11.11.2021. године: жалба тужене је дјелимично усвојена и првостепена пресуда преиначена тако, што је одбијен тужбени захтјев да се утврди да је основано потраживање тужитеља пријављено у стечајном поступку над имовином тужене у износу од 10.000,00 КМ, на име плаћене таксе за пријаву потраживања у стечају; жалба тужитеља је одбијена и пресуда у одбијајућем дијелу захтјева потврђена;

и жалбе тужитеља и тужене су одбијене и потврђена је првостепена пресуда у дијелу одлуке о трошковима поступка; и о трошковима жалбеног поступка тужитеља и туженог одлучено као у ставу 4. и 5. изреке.

Тужитељ ревизијом побија другостепену пресуду у одбијајућем дијелу захтјева за изузимање из стечајне масе износа од 14.104.163,74 КМ, у одбијајућем дијелу одлуке о трошковима поступка и у дијелу одлуке о трошковима жалбеног поступка тужитеља и тужене и предлаже да се побијана пресуда у том дијелу преиначи или укине и предмет врати на поновно суђење.

Тужена у одговору на ревизију предлаже да се иста одбије као неоснована.

Ревизија је дјелимично основана.

Предмет спора у овој парници је тужбени захтјев да се утврди да је основано потраживање тужитеља пријављено у стечајном поступку који се води над имовином тужене и да се излуче из стечајне масе новчана средства тужитеља.

Првостепени суд је расправљајући о тужбеном захтјеву тужитеља, на основу проведених доказа утврдио: да је над имовином тужене отворен поступак ликвидације дана 23.12.2014. године, у ком је ликвидациони управник признао потраживање тужитеља у износу од 14.784.506,60 КМ, а оспорио је потраживање износа од 240.796,66 КМ; да је након тога над имовином тужене отворен поступак стечаја, дана 24.1.2017. године, у ком је тужитељ пријавио потраживање у укупном износу од 20.434.798,85 КМ, од чега је стечајни управник признао потраживање у износу од 14.736.962,60 КМ, а оспорио је потраживање у износу од 5.650.289,25 КМ које се односи на законску затезну камату на наведени износ признатог потраживања, за период од отварања поступка ликвидације до отварања поступка стечаја, као и потраживање износа од 10.000,00 КМ, на име судске таксе на пријаву потраживања и исто је сврстано у исплати ред приоритета намирења под тачком 5. став 1. члана 119. Закона о банкама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске, број 44/03 до 59/13), те је оспорио и излучно право на новчаним средствима од 14.784.506,60 КМ; да је према налазу финансијског вјештака М.З. тужитељ на дан отварања ликвидационог поступка и поступка стечаја имао код тужене отворен рачун број ..., за прикупљање јавних прихода по основу здравственог осигурања и рачун број ..., што представља рачун за редовно пословање тужитеља и да је тада на рачуну јавних прихода стање било „0“, на девизном рачуну стање је износило 9.064,33 КМ, а на главном рачуну је био износ од 14.727.898,17 КМ и да се ради о средствима која су већим дијелом прикупљена средства јавних прихода по основу здравственог осигурања; и да је тужитељ тужбу у овој правној ствари поднио 14.4.2015. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио, да тужитељу припада право на законску затезну камату у износу од 5.650.289,98 КМ обрачунату на износ признатог потраживања од 14.727.898,17 КМ, за период од отварања ликвидационог поступка до отварања поступка стечаја над имовином тужене и да је, будући да је тужитељ уплатио таксу на приједлог за пријаву потраживања у стечајном поступку у износу од 10.000,00 КМ, што је законска обавеза по Тарифном броју 17. Закона о судским таксама („Службени гласник Републике Српске“, број 73/08 до 67/20), усвојио захтјев тужитеља по овим основима и у наведеним износима као у изреци пресуде, док је одбио захтјев да се утврди да је основано потраживање за изузимање из

стечајне масе тужене износа од 14.727.898,74 КМ и обавезао је тужену да тужитељу накнади трошкове поступка у износу од 68.656,75 КМ.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења утврђења, али не и правне закључке првостепеног суда па је, налазећи да стечајни повјериоци имају право да пријаве своја потраживања која су доспјела према стечајном дужнику - до дана отварања стечајног поступка, какав карактер немају издаци на име таксе на пријаву потраживања у стечајном поступку, већ се сматрају трошковима стечајног поступка и намирују се у том поступку, дјелимичним усвајањем жалбе тужене првостепену пресуду преиначио и захтјев у том дијелу одбио (док се усвајајући дио захтјева да се утврди да је основано потраживање тужитеља пријављено у стечајном у износу од 5.655.642,98 КМ, жалбом тужене не побија), те је жалбу тужитеља одбио и исту пресуду у одбијаућем дијелу потврдио и жалбе странака је одбио и одлуку о трошковима поступка потврдио, те је о трошковима жалбеног поступка одлучио као у изреци пресуде

У овом ревизионом поступку преиспитује се правилност и законитост другостепене пресуде у одбијаућем дијелу захтјева да се утврди да је основан захтјев за изузимање из стечајне масе туженог износа од 14.727.898,74 КМ и у дијелу одлуке о трошковима поступка, док се одлука о одбијању захтјева, да се утврди да је основано потраживање у износу од 10.000,00 КМ на име плаћене таксе за пријаву потраживања у стечајном поступку, ревизијом не побија.

Другостепена пресуда у побијаном дијелу одлуке о главној ствари је правилна.

Наиме, правилно су нижестепени судови судили када су одбили тужбени захтјев за изузимање из стечајне масе напријед означеног новчног износа налазећи, да предмет излучења може бити само ствар која је објект стварног права. У пријави потраживања у стечајном поступку тужитељ, као стечајни повјерилац је поднио захтјев, да му се призна излучно право на износ од 14.727.898,74 КМ или да му се призна износ од 20.434.795,85 КМ, а захтјевом у тужби (између осталог) тражи, да се утврди да је основан захтјев за изузимање из стечајне масе туженог износа од 14.727.898,74 КМ, што би тужена била дужна трпјети и признати, те да се износ од 14.727.898,74 КМ издвоји из стечајне масе тужене. Супротно наводима ревизије, предмет излучног права могу бити права и индивидуално одређене непокретне и покретне ствари, а не и новчана средства као генерички одређена ствар. Стога, нема основа да се наведени новчани износ издвоји из стечајне масе тужене, како су правилно судили и нижестепени судови. Ово и из разлога, што се право на намирење стечајних повјерилаца из стечајне масе тужене врши на начин прописан одредбом члана 119 став 1. тачка 5. тада важећег Закона банкама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 44/03 до 59/13), који је у овој врсти спора „*lex specialis*“ и којим је одређен редосљед приоритете у исплати обавезе банке у стечајном поступку, међу којим су и депозити правних лица, па ни из тих разлога не постоје законски услови да се средства у износу од 14.727.898,74 КМ, издвоје из стечајне масе стечајног тужене. Слиједом наведеног побијана пресуда је у овом дијелу правилна и законита, па се наводи ревизије у овом правцу указују неоснованим. Овакав правни став у погледу истог правном питања је већ изражен у одлуци овога суда број 59 0 Пс 028305 16 Рев од 17.8.2017. године, која је одржана на снази одлуком Уставног суда Босне и Херцеговине број АП-4083/17 од 19.9.2019. године.

Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП),

ревизија тужитеља је одбијена и побијана пресуда у оспорном дијелу одлуке о главној ствари потврђена.

Насупрот наведеном, одлука о трошковима поступка има недостатака на које се с правом указује у ревизији. Ово из разлога, што су побијаном пресудом жалбе тужитеља и туженог одбијене и потврђена је првостепена пресуда у дијелу одлуке о трошковима поступка (став 3. изреке), којом је обавезана тужена да тужитељу накнади трошкове поступка у износу од 68.656,75 КМ, док је према разлозима исте пресуде, одлука о трошковима поступка у усвајајућем дијелу преиначена, а у одбијајућем дијелу потврђена, усљед чега је образложење побијане одлуке о трошковима поступка противрјечно изреци тог дијела одлуке. Наведени недостаци квалификују се повредама одредаба парничног поступка из члана 209. ЗПП, у вези са чланом 191. став 3. и став 4. истог закона, које су била од утицаја на законитост и правилност исте, на што се основано указује у ревизији.

Како је овом ревизионом одлуком укинута одлука о трошковима правоснажно окончаног поступка, укинута је и одлука о трошковима жалбеног поступка, јер иста зависи од коначног успјеха странака у спору.

Из ових разлога, а на основу одредбе члана 249. став 1. ЗПП, у вези са одредбом чана 254. став 1. истог закона (с обзиром да се одлука о трошковима поступка доноси у облику рјешења), побијана пресуда је у дијелу одлуке о трошковима поступка укинута и предмет је у том дијелу враћен другостепеном суду на поновно суђење.

У наставку поступка другостепени суд ће отклонити недостатке на које је напријед указано, након чега ће о трошковима поступка донијети правилну и закониту одлуку.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић